

taki prošnji mora biti vsak narodnjak in vsak, kateri želi potrebno olajšanje šletnega šolskega obiskovanja; zato se je vzdignil g. dr. Geršak v odboru ne samo proti graški osnovi, ampak je postavil tudi predlog, naj ormoški odbor napravi nasprotno prošnjo, namreč, da naj gosposka zbornica sprejme in potrdi vladin predlog, kateri je jako koristen narodom, posebno kmetom. — Po daljši razpravi se je Geršakov predlog sprejel; za njegov predlog so glasovali gg. Majhenič, Kočvar in Škerlec; proti pa: Kmetič, Schmidl in Čulek. — Ker tukaj gre za pravo narodno stvar; lahko vsak vidi, na kateri kraj se naj nagne; varujte se toraj nasvetov Vaših narodnih nasprotnikov in držite se onih, kateri se borijo za pravni, nepokvarjeni narodi napredek.

Od nemške Mure. (Zagovor.) V zadnjem listu „Slov. Gosp.“ se nek dopisnik „Od slovenske Mure“ hudo krega nad učitelji in kateheti Radgonskih šol, ker baje nijene besedice ne spregovorijo v slovenskem jeziku. Ta dopis prebravši sem si na tistem mislil: Kako lahko le je kogarkoli kregati, če se na njegove okoliščine ne gleda. Nikdar ne bom zagovarjal reči, katere grajanja zaslužijo. Ali pravicoljubnost me sili dopisniku svoje mnenje očitno razodeti. Žalostne so resnično šolske razmere za Slovence na nemški meji, in sicer ne samo v Radgoni, temveč tudi v Apačah, Cmureku, Spielfeldu, Gomilici in v Lučanah. Pa kdo je tega kriv? Učitelji mnogokrat ne, kateheti pa še menje. Ti imajo v takih dvojezičnih šolah itak že hudo delo. G. učitelj Čeh stori za Slovence v šoli, kolikor v tamošnjih okoliščinah storiti more in sme. In da č. g. katehet Muršec na Slovence ne pozabi, tega naj bo g. dopisnik prepričan. Kdor narodoljubnost tega velezaslužnega gospoda še ne pozna, naj pogleda v koledar „Mohorske družbe“. Tam bo našel, da je imenovan gospod poverjenik ne samo za Radgonsko župnijo, temveč tudi za vse slovenske župnije Somboteljske škofije na Ogerskem. — Gospod dopisnik bi tedaj gotovo bolje storil, ko bi svoje sodelavce za narodno reč navduševal in jim s svetom in djanjem pomagal. — Bratje Slovenci! Sloga jači! — G. dopisnik „od slovenske Mure“! svetujte, kako bi se dale šolske razmere na slovensko-nemški meji vrediti?

Slovenski katehet na nemškem.

Iz Ljutomera. (Dvojna zlata poroka.) Gotovo nenavadno in redko cerkveno veselje se je obhajalo v nedeljo pred pustom v prostrani in lepi cerkvi Ljutomerski. Obhajala sta dva brata Paušaja z dvema sestrama zlato gostovanje. Doživeli so srečno v zakonu dolgo vrsto 50 let. Na šestih vozovih so se pripeljali gosti: sini, hčeri, vnuki in vnukinje v trg. Mično je bilo gledati z venci okinčane hčeri in vnukinje, kedar so stopili z vozov, ki so jih pripeljali okinčani lepi konji, kakoršnih se najde na Murskem polji. Vse trlo se je ljudstva,

ki je čakalo videti še v tej okolici nedežakano slovesnost. Pri procesiji, ki je za križem šla iz farovža, so lukale iz okenj mnogotere glave, gledalec so padale debele solze iz radovednih oči, videti dva starčka, še vrlo čvrsta in dve starki, od katerih je ena boleha se komaj dala nagovoriti na to obhajanje. Vsak je želel videti zlate gostovanjščake. Ljudstva se je zbralo, da ga je bilo malokedaj tukaj pri kaki cerkveni slovesnosti toliko. Po prihodu v cerkev so č. g. župnik imeli primeren nagovor s prižnice; po dokončani poroki je bila slovesna sv. meša. Naš hvalje vredni organist g. G. P. je povzdignil slovesnost z novo pesmico in s cerkveno godbo. Vse je bilo in odišlo povzdignjeno in polno hvale na sv. katoliško Cerkev, ki je tako darežljiva s svojimi blagoslovi, in se raduje tudi z onimi, ki stojijo blizu groba!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so vojake pod fml. Jovanovičem pohvalili, ker so 9. in 10. marca t. l. hrabro premagali vse težave in vdrl v Krivošije tijan do črnogorske meje in vzeli Cerkvico in razdiali Dragalj. Vojaki so napredovali v planine v 9 oddelkih, kateri so se naposled zbrali pri Cerkvici in Dragalji. Vstaši so se bali obkoljeni biti in se umaknili črez črnogorsko mejo. Ker so naši vojaki povsod naglo drli naprej, ni prišlo do večjih bojov, le pri 7. oddelku je mrtev ostal major baron Rukavina, ki je nekaj časa, rodem Hrvat, služboval v Mariboru pri našem regimentu št. 47. Sedaj je mrtev narodni mož in trohni v Krivošijah. Nadejalo se je, da bo sedaj konec vstaji, pa ni; kajti kraj črnogorske meje potegnolo je se precej vstašev v Krivošije in napalo pri Zagvozdu 24. lovski bataljon in pri Perkovaci 10. tirolski bataljon; toda bili so odpedeni, palo jih je na obeh bojiščih okolo 100. V Hercegovini rogovilijo nove vstaške čete ob spodnjej Naretni. Vsled teb nemirov bo treba delegacije pozvati, da več denarjev, 10 milijonov, dovolijo, za potlačenje vstanka. — V državnem zboru je dr. Vošnjak se pritoževal, kako plem. Waser slovenščini jemlje pravice, katerih je uže pred 20 leti uživala pri sodnijah, a sedaj še niti od vladne tiskarne izdanih slovenskih tiskovnih rabiti ni mogoče. — Graški Nemec dr. Rechbauer je plem. Waserja zagovarjal, jednako tudi celjski poslanec dr. Foregger; obadva sta trdila, da slovenščina ni sposobna za uradovanje. No, to je resnično, vendar le pri uradnikih, kateri so, kakor Foregger in Rechbauer, prelenhasti ali preslabotni, da bi se slovenski naučili. — Deželni šolski svet kranjski dobil je baje nalog, premišljevati, kako bi se dale slovenske paralelke napraviti na gimnazijah v Ljubljani, Novem mestu in Kranji. Kedaj bo se tukaj štajerski deželni šolski svet kaj zmežil? — V Ljubljani pričela se

je volilna borba za mestni zastop med Slovenci in nemčurji. Volitve so 11., 13. in 14. aprila. — Ogerski državni zbor je sprejel večjo colnino na petrolej. Hrvatski sabor je sklican; ima nalog, z Magjari pogajati se zavoljo Reke (Fiume).

Vnanje države. Srbskega kralja priznale so vse države. — Ruski car baje želi sniti se z našim cesarjem; Poljakom je v Varšavi dovolil profesorja, ki bode na vseučiliščih razlagal poljsko književnost. — Bismark zopet boleha, njegova desna roka, general Moltke, pa obhaja svojo 60letnico vojaške službe. Katoličanom kaže vlada prijaznejše lice, pa zdatnega porazuma še ni nič blizu. Bavarski kralj drži trdno z liberalci v gosposki zbornici, ki redno zametuje vse, kar konservativni poslanci v poslanski zbornici sklenejo, n. pr. postavo zoper vlačugarje, odpravo 7. šolskega leta itd. Ljudstvo je uže prav nevoljno. — Francozom freimaurski poslanci slabo gospodarijo; davke in državne stroške vedno više ženejo, zraven pa ljudi s preganjanjem redovnikov in redovnic mamijo. Zavoljo Tunisa imajo novo vojsko z vstaši, zavoljo Egipta pa se utegnejo z Angleži skregati, ki vabijo sultana, naj pošlje vojsko v Egipt; tega pa Francozi za živi svet ne trpijo, ker se potem bojijo še boljše za Tripol in Tunis. — Angleški minister Gladstone zavida Avstrijcem Bosno in Hercegovino in vedno tuhta, kako bi ovi deželi iztrgal iz oblasti avstrijskega cesarja. Sedaj skuša napraviti shod evropskih ministrov (kongres), ki bi naj odločil, komu da ostanete omenjeni deželi. — V srednji Ameriki, v državi Kostarika, bil je strašansko potres, mnogo mest je porušenih, veliko tisoč ljudij ubitih.

Za poduk in kratek čas.

Iz Jablanice v Mostar.

Na veseli god sv. Timoteja, desnega prijatelja sv. apostola Pavla, poslovili smo se od Jablanice ter jo krenili dalje po desnem obrežju Neretvinem proti glavnemu mestu hercegovinskemu. Vreme se je bilo po noči popolnoma sprevrglo. Zahlidel je topli scirocco, da se je led po vseh kotih talil in je sneg po vseh gričih kopnel. Mraza nismo čutili, če tudi smo sedeli na skoro praznem pa potnem vozu, ktereга sta vlekla dva gotiško vstvarjena lisa, vodjena od poljskega vojaka druge vozniske eskadrone. Vožnja je bila za vsem prav zanimljiva in kratkočasna, ker so naše oči bogato in dobro pašo imele po vedno se menjajočem svetu, ki je od trenutka do trenutka čudneji prihajal. Kdor bi svet, ki stoji med Jablanico in Mostarskim poljem, imenoval hercegovinsko Švico, ne povedal bi neresnice za resnico. Peneči slapovi, svitle snežene plasti in ledene piramide, iz reke Narente štrleče pečine, ki so roglaste in grebenaste, kakor

bi je bil kdo nalašč z dletvom zdletvil ali pilo opilil, zraven pa bobneča Neretva, ktereј tesno prihaja v ozkeј zibeli, ktero jej svojevoljno odkažuје visoka, skalnata obala — vse to je nekako veličastno, čudežno vstvarjenje. Hribi so po večem prazni in goli brez vsakoršnega zelenja. Prav redkoma zapazili smo tu in tam kako ledino ali trato z nizkimi grmiči, po kterih se je vselej mnogo ovc in koz plazilo. Ob cesti ni bilo hiš najti, vsaj obilo ne. Le visoko v hribih zagledali smo semtrtje revno bajto, imajočo četiri kamnate stene brez oken, z nizkimi durmi, pokrite s slamo ali s trstiko. Največ se nahaja po zelenih obronkih ne previsokih gor tako zvanih ograd, kamor pastirji čez noč drobnico zaganjajo in zapirajo, da se ne pozgubi, in da je ne ugrabijo volkovi in drugi sovražniki.

Ne daleč od Gornje in Dolnje Grabovice prepeljali smo se na levo obrežje preko železnega mosta, ki je prav okusna, trpežna stavba angleških umetnikov, kakor spričuje napis: C. Dr. Bergue et Co. Engi neers. 1868. Manchester. V samotni Sjenici smo si odpočili in se okrepčali pri tamošnjih pijonirjih, ki so stavili lesene bajte, gradili moste in kopali järke. Ko se v večerko-hočemo dalje napotiti, pripeljete se iz Mostara dve usmiljeni sestri, ki ste potovale v Travnik. Bile ste Kranjci Josefina Skubej in Mihaela Blut iz Zagrebskega samostana usmiljenih sester. Ta zavod preskrbljuje že od leta 1870. sem Bosno in Hercegovino z vrlimi, za vsako dobro reč vnetimi hčerkami sv. očeta Frančiška. Redovnicama se je lice vidoma zmurčilo, ko njima povem, kako slabo prenočišče čaka v Jablanici potnike in da od todi ni več cest za voznike, ampak le za pešce in jahalce. A tudi na naš voz se je pri Sjenici mesto sreče vsedla nesreča in nas je vedno nadlegovala sedaj s to sedaj z ono nadlogo, tako da smem pot od Grabovice do Mostara prištevati onim, ki so še le prijetni, kedar so prestani. Edino veselje nam je bilo jasno pa toplo vreme, ki je napovedovalo prvo spomlad in nas spominjalo, da se že bližamo južnejšim krajem. Tu in tam so lukali iz hmelja že prvi ključeki, in so kimali zvončeki za leskovim grmom in je duhtela za gosto trnoljo modra vijola. Le škoda, da je solnce prenašlo utonilo za Veleš planino, in je legel gost mrak od neba do zemlje na Mostarsko polje, ko smo ga srečno dosegli. Pozno na večer došli smo spehani in utrujeni v mesto. Mostar! tu torej stojiš, kako sitno te je bilo nekdanj iskati po karti, a danes še sitneje doseči. Na ravnost drdramo po dolgi ulici, — ki je kakor srčna žila celega mesta in ga deli na dve polovici — zagrajeni od nizkih štacun, visokih kavarn in prostornih gostilnic do stanovanja mestnega vojaškega poveljništva, ki mu je naloga, oskrbovati potnikom prenočišča. V sredi mesta skoro tik Neretve stala je hiša, v ktereј mi je bilo odločeno, nekoliko dni počivati v Mostaru.